

Kyrkomötet 2007

Tisdagen den 23 oktober

§ 36 Fråga 2007:4 Utköpen av präster

Frågan och Kyrkostyrelsens svar återfinns som bilagor i Kyrkomötets protokoll, volym 2.

DAG SANDAHL:

Fru ordförande! Statistiken kan fås av Församlingsförbundet, svarar styrelsen. Är det inte ändå anmärkningsvärt, att styrelsen själv inte brytt sig om att ta fram den statistiken över ett fenomen i Svenska kyrkan som Kyrkans Tidning i alla fall har redovisat för några månader sedan. Då var siffran 78 utköp. Det är rätt mycket folk och rätt mycket pengar. Förra året hette det, att detta inte var en styrelsefråga utan hörde hemma i Församlingsförbundet. Då undrar vän av ordning hur styrelsen kan veta att det för båda parter kan vara en acceptabel lösning i en uppkommen situation att köpa ut folk när alla andra vägar prövats. Det kan väl styrelsen inte veta när detta var Församlingsförbundets fråga, i alla fall förra året. Ja, man kan säga det i största allmänhet, men den allmänkyrkopolitiska debatt som frågestunden skall vara ägnar sig inte åt besked i största allmänhet. Den för ett rappt samtal om problem i samtiden och det här är ett problem i samtiden. Jag är ändå rätt glad över att saken kommer upp.

Blir det bättre om man utbildar kyrkoherdar bättre? Ja, möjligtvis. Men problemet är ju, som alla förstår, att det är två parter. Skall vi utbilda kyrkoherdar att sköta situationen och organisationen måste vi också börja utbilda dem som skall vara kyrkonämndernas ordförande, och vi måste införa behörighetsprövning av kyrkonämndsordförande för att slippa denna härva av utköpsfrågor. Det är två parter som agerar och det är inte alltid prästens fel.

Jag skall säga en sak till bara. Förra året ville inte styrelsen besvara min fråga i ämnet. Staffan Holmgren anförtrodde mig sedan i korridoren att styrelsen inte ville det, eftersom den visste vad jag var ute efter. Får jag då bara fråga styrelsen och Staffan, vad var jag, enligt styrelsens mening, egentligen ute efter förra året som gjorde att styrelsen inte ville svara?

STAFFAN HOLMGREN (REPLIK):

Fru ordförande! Att Kyrkostyrelsen inte för statistik över hur många präster och övriga anställda som har träffat överenskommelse med sina arbetsgivare är inte så konstigt, eftersom det är en fråga som inte ligger på Kyrkostyrelsens bord. Det är en fråga som helt och hållet ligger på den lokala nivån. Det finns inget övergripande ansvar för de frågorna på central nivå. Däremot är det inte konstigt om styrelsen har kännedom om sådana fall och om hur man arbetar med dem ute på fältet, inte minst genom det här stora projektet som handlar om arbetsmiljön. Jag tror det är så här att när församlingarna år 2000 blev arbetsgivare för prästerna fanns det ett ganska stort uppdämt behov av att klara ut en hel del konfliktsituationer i olika pastorat. Det är det vi ser effekterna av nu, att arbetsgivarna kunnat ta det ansvar som arbetsgivarna skall ta för den övriga personalen och för arbetsmiljön i sin helhet. Jag tror det är en fråga som kommer att plana ut. Jag återkommer i nästa replik.

DAG SANDAHL (REPLIK):

Fru ordförande! Det kan ju också vara så att det är något fel på den kyrkoordning vi har, som skapar ett problem som fortsättningsvis växer. Det finns väl egentligen inga belägg för hur det kommer sig att vi hade så många hopplösa kyrkoherdar den sista december 1999 och att hopplösheten sedan kunde hanteras från den 1 januari året efter. Alltså finns här frågor kvar att gräva i och jag gräver inte i det lokala. Det kan vara problem i Blåbärsmåla, i Lingonrisnäs och i Knäckebrödhult och de löses på tre olika ställen. Men ter det sig som ett mönster är det faktiskt styrelsens övergripande ansvar att ta i problemen. Det tror jag att jag har läst i kyrkoordningen.

Kyrkomötet 2007

STAFFAN HOLMGREN (REPLIK):

Jag tror faktiskt, ordförande, att det fanns ganska många hopplösa fall som man nu har tagit tag i. Jag är också övertygad om att det är som Dag Sandahl säger, att det naturligtvis finns hopplösa arbetsgivare och kyrkonämndsordförande också. Det är därför en väldigt viktig fråga för alla nomineringsgrupper att tänka på i samband med nomineringar inför nästa kyrkoval. Varje nomineringsgrupp bör ha minst en person på listan som är kapabel att vara ordförande. Det är inte lätt att vara ordförande, med det ansvar som numera ligger i den rollen. Det ställs mycket större krav i dag både på den som är chef och ledare och på styrelsens ordförande att hantera de situationer som finns på det lokala planet. Sätillvida kan jag ge Dag Sandahl rätt att det behövs utbildning på ömse sidor, men jag tror att man blir mer och mer kapabel att ta tag i de här frågorna och att vi förbättrar arbetsmiljön för kyrkan. Därmed kommer frågan inte att behöva ställas ytterligare av Dag Sandahl i kommande kyrkomöten. Tack.

DAG SANDAHL (REPLIK):

Fru ordförande! Osvuret är bäst. Jag fick inte svar på frågan som jag undrat över ett helt år. Den får jag väl leva med ytterligare ett år och kanske återkomma med. Vad var jag egentligen ute efter, menade styrelsen? Å andra sidan är jag inte beredd att, som Staffan, hitta en person som det är fel på varenda gång. Jag söker i första hand en struktur som inte fungerar och jag fruktar att det är den struktur vi har som åstadkommer problemen och inte att vi har fått en massa töntar som skall vara kyrkonämndsordförande. Om det är strukturen det är fel på är det faktiskt en fråga för Kyrkomötet. Det här kan vi komma tillbaka till när vi pratar om Paul Trossös motion och utskottets betänkande, förmodar jag.

Torsdagen den 25 oktober 2007

§ 98 Avgångsvederlag till kyrkoherdar

YNGVE KALIN:

Ordförande! Paul Trossö har skrivit en utmärkt motion som berör en mycket allvarlig fråga i vår kyrka, men utskottet är tyvärr kallsinnigt. Det är tragiskt för det här håller på att växa till ett stort problem.

Mina vänner, det hände något ödesdigert år 2000 vad gäller prästernas förhållande till sina församlingar. Jag tror det var en delikat balans som rubbades, och sedan dess har vi sett raden av ”utköp”, avgångsvederlag och långtgående konflikter. När arbetsgivaransvaret, som tidigare ställföreträdande utövades av stiftens helt och hållet, kom i händerna på pastoraten förändrades i grunden varje prästs arbetsvillkor. Det beskrevs som att ansvarsfördelningen renodlades mellan tillsyns- och just arbetsgivaransvar. Man sa att ingenting ändrades i sak, men hur blev det i verkligheten? Det verkar som om kyrkonämnder över hela landet har funnit en väg att göra sig av med präster som man helt enkelt inte vill ha. Det finns kyrkopolitiker som blandar ihop arbetsgivaransvaret med arbetsledaransvaret och ser sig som prästernas chefer. En präst som inte ställer upp på de villkoren får naturligtvis samarbetssvårigheter, och just samarbetssvårigheter används sedan som ett argument för att göra sig av med prästen. Det blir en märklig situation. Prästen är fullt behörig att utöva vagnstjänsten men har små möjligheter att finna en anställning. Den här klausulen som inarbetades om att domkapitlet också skulle vara inblandade, den har visat sig verkningslös. När domkapitlet kommer in är det ofta för sent. Ofta kan man misstänka att missnöjet med en prästs teologiska profil kläs i ord som samarbetsproblem, och att då kunna urskilja vad som är teologi och vad som gäller arbetsmiljö är i praktiken omöjligt.

Kyrkomötet 2007

Jag menar att detta är orimligt, en ordning som kan drabba en hel prästfamilj. Många, inklusive mig själv, har naturligtvis andra erfarenheter. Det kan med god vilja fungera, men regelverket ger inget skydd och nu går utskottet som katten kring het gröt. Jag tror inte lösningen ligger i en obligatorisk kyrkoherdeutbildning eller liknande. Problemet är större än så. De här frågorna hänger ihop med det vi sa när vi pratade om betänkandena TU 2007:7 och TU 2007:8.

Tack, Paul Trossö, för att du frimodigt vill hjälpa till att nysta upp den här frågan. Tack.

PAUL TROSSÖ:

Herr ordförande, älskade kyrkomötesledamöter! Jag skall först deklarerat att jag under nattens timmar under vånda har svängt från att yrka bifall till min motion till att yrka bifall till utskottets hemställan. Varför skrev jag då den motionen? Den skrevs en timme innan motionstiden upphörde, och jag fick till och med tillstånd av klinikchefen, överläkaren att via sjukhusets fax sända in den till kyrkokansliet. (Ett sjukhus kyrkan närstående kanske hade en viss betydelse.)

Det är många som har hört av sig efter det att Kyrkans Tidning med stor rubrik skrev ”72 kyrkoherdar har fått avgångsvederlag med 56 miljoner kronor”. Ofattbara pengar, samtidigt som vi ser att många församlingar i dag går på knä. Man gör olika konstellationer för att få ekonomin att räcka och man lägger församlingar eller kyrkor i malpåse. Dessutom är det så att varje gång som skattsedeln kommer så är det ett ras in med utträdesanmälningar till kyrkan. För många människor som är tillhöriga Svenska kyrkan är människor som inte är så väl bemedlade, men man vill vara tillhörig denna kyrka av solidaritet och känsla för denna kristna kyrka, trossamfundet Svenska kyrkan.

I min motion ifrågasätter jag inte församlingarnas suveränitet. Det är församlingarna som har arbetsgivaransvaret, men jag ser effekterna och de är nationella. Därför har jag skrivit min att-sats med förslag till beslut för att det inte skall inkräkta på församlingarnas arbetsgivaransvar. Under en sådan här process är det väldigt många som mår dåligt. Hela församlingen mår dåligt. Den det gäller mår dåligt, förtroendevalda mår dåligt, all personal i församlingen mår dåligt. Över huvud taget är det här en trovärdighetsfråga för Svenska kyrkan såsom varande en god arbetsgivare. Vi borde ligga i framkanten och inte jämföras med andra arbetsgivare.

Under överväganden har utskottet skrivit att ”vi har den uppfattningen att bristande kunskaper om kyrkoordningen och gällande arbetsrättslig lagstiftning...”.

Herr ordförande, det är bra att det ställs högre krav på Svenska kyrkans arbetsmiljö och på oss såsom varande arbetsgivare än på övriga delar av samhället.

DAG SANDAHL:

Herr ordförande! Paul Trossö borde inte återkallat sin kloka ”kläm”. Jag finner det faktiskt rätt vedervärdigt när utskottet skriver: ”Vi finner det angeläget att framhålla att det inte finns flera arbetsplatskonflikter i Svenska kyrkan än inom andra organisationer.” Vad är ett sådant konstaterande värt? En enda konflikt, det räcker för att slippa jämföra sig med andra, och de är värre i sin art.

Kyrkoherden blev ”utköpt”. Samma dag stängdes hans arbetsrum som fanns i prästgården. Han fick inte ens möjlighet att kolla vilka personliga tillhörigheter som låg i lådorna. Det var stängt, hermetiskt tillslutet. Sedan skulle de ut ur prästgården. Den städades och man sa att det var renstadat, men det kom en av illviljans kolportörer och krävde omstädning av några utrymmen. Sedan står prästgården tom i närmare ett halvår. Därefter började byggarbetena och ombyggnationen av prästgården. Sådant är tarvlig, kränkande behandling. Om den familjens barn, som bott i prästgården ett antal år, säger att vi lämnar Svenska kyrkan, då begriper jag dem totalt och jag har ingenting att säga emot.

Så här går det till i ett fall, kanske i flera. Vi har ingen som helst omvårdnad om de präster det gäller och vad det handlar om vet ingen, för prästerna är försvarslösa. När jag var ung prästkandidat sa man, passa dig för att gå in ensam med någon i sakristian för du är helt utlämnad. Din tystnadsplikt gör att du kan anklagas för precis vad som helst och du kan aldrig, aldrig försvara dig. Så är det ju. Men nu har vi präster som jobbar och sliter, används av stiftens, får biskoparnas förtroende, men det finns en illviljans kolportörer som bär fram ett budskap och med den övermakt som man kan ha kyrkopolitiskt kan man få prästen på fall. Bort med honom och in med någon annan, en som är mera idealisk, om det nu är så. Vi har ingen koll på om det är församlingens eller pastoratets eller kyrkonämndens

Kyrkomötet 2007

ordförande det är fel på, för det har hänt en eller två eller tre gånger. Jag tror vi har ett gigantiskt problem här och det är ett trovärdighetsproblem.

Jag beklagar, jag tyckte om Paul Trossös motion. Jag tyckte om den riktigt mycket för det är vi som skall städa, varför skall vi annars stå och predika kärlekens evangelium om vi vet hur det egentligen går till bakom kulisserna. Om nu Paul Trossö har tagit tillbaka har jag ingenting att instämma i, men ni förstår vad jag menar. Tack, herr ordförande.

PAUL TROSSÖ (REPLIK):

Herr ordförande! Tack, Dag! Jag fortsätter med utskottets överväganden: ”Vi har den uppfattningen att bristande kunskaper om kyrkoordningen och om gällande arbetsrättslig lagstiftning oftast bidrar till att det uppstår konflikter på de kyrkliga arbetsplatserna. Därtill kommer att kyrkoherdar och förtroendevalda inte alltid har kännedom om varandras roller.” Det här är viktigt och det skall vi förtroendevalda som sitter här inne ta till oss ordentligt. Har vi vår roll klar för oss när vi kommer hem till församlingarna?

Sedan har jag skrivit litet dåligt på en rad, ”minsta motståndets lag”, och jag ber om ursäkt. Nu är repliktiden snart slut och jag vill bara tala om för Jösta Claeson, Församlingsförbundets ordförande, att jag kommer att skugga dig det kommande året och se vad du gör.

STAFFAN HOLMGREN:

Herr ordförande! Det är naturligtvis så att det är ett bekymmer att det rinner ut så mycket den här vägen, för det blir ju ingen verksamhet av de här miljonerna. Men vi måste ställa det i relation till vilken arbetsgivar-situation vi har och har haft i kyrkan.

Jag sa i ett frågesvar häromdagen att det nog fanns ett ganska stort uppdämt behov av att klara ut arbetsgivarproblemen. I det gamla systemet kunde inte kyrkorådet ta tag i kyrkoherdar som inte fungerade i sin kyrkoherderoll. Jag är ganska övertygad om att det kan finnas exempel som Dag Sandahl kan dra fram, där ett kyrkoråd har tagit felaktiga hänsyn när man har tagit tag i den här frågan. Jag tror ändå att det generellt är så att om kyrkoherden, kyrkorådet och församlingen inte fungerar ihop, då är vi i Svenska kyrkan dåliga på att snabbt åtgärda dessa problem. Utanför kyrkan är man mycket tydligare och klarare som arbetsgivare. Fungerar inte den som är chef så lyfter man honom eller henne åt sidan. Vi har ett alldeles för relationsinriktat chefsansvar och ledaransvar, där vi låter problemen rulla på. Istället skall vi försöka ta tag i problemen och lösa dem snabbt. De fall jag känner till, och de är ganska många, där man har fått lyfta ut kyrkoherdar har varit väldigt befogade, men det har tagit alldeles för lång tid och det har skapat väldiga arbetsmiljöproblem. Det var, som jag sa i frågesvaret, en smärtsam process som till slut leder till en lösning.

Det är ju trots allt så att det inte är mer synd om präster än om andra anställda. Alla lever under samma villkor, och jag tror att det fortfarande är så att präster ibland tror att vi har det gamla systemet kvar, där präster var något alldeles speciellt och skulle ha en alldeles speciell roll i sin anställning. Nu är det så att alla lever under samma kollektivavtal, samma villkor som anställd gäller för präster och kyrkoherdar och andra. Det tar naturligtvis ett tag innan man ställer in sig i den rollen. Sedan finns det naturligtvis olämpliga kyrkoråd också, det måste vi också ta tag i, men generellt sett tror jag att det här är ett övergående problem. Vi hade ett uppdämt behov, men det blir också tydligare för kyrkoherdar och präster att man måste vara överens med församlingen. Man kan inte driva egna linjer som inte står i överensstämmelse med det personalpolitiska programmet eller annat sådant. Det är det som inte alltid stämmer och det måste faktiskt prästerna också börja lära sig, och jag tror att det är någonting som kommer att fungera på sikt. Ett och annat misstag kommer alltid att begås på ömse sidor, men generellt sett så kommer vi att lösa detta med en bättre personalpolitik.

DAG SANDAHL (REPLIK):

Herr ordförande! Hos Paul Trossö anade jag en omsorg om människor. När moderaten kliver fram då är det pengarna som är problemet, det kostar pengar, vi måste göra något åt saken! Finns här ingen omsorg om människor? Nej, det är inte mer synd om präster än om andra. Det är Staffans budskap. Jag tycker att det är vedervärdigt. Jag överväger att starta ett nytt kyrkopolitiskt parti, Svärmodig kyrka. Det är klart att man i de här frågorna möter ideologiska konflikter och vi måste lära oss skilja på vad

Kyrkomötet 2007

som är vad. Men finns där inte ett gott stycke omhändertagande av prästerna då är det rätt kört. Som ni förstår, vad det är Staffan säger, det får man gå tillbaka till Karl Marx och läsa i det kommunistiska manifestet. Prästerna förvandlas till lönearbetare, den sista konsekvensen, en politisk konsekvens, herr ordförande, och det tänker jag mala på i ytterligare två sekunder.

STAFFAN HOLMGREN (REPLIK):

Jo, det är klart att vill man missförstå så kan man naturligtvis göra det. Att jag nämnde pengarna berodde enbart på att jag också ville tala om att det inte är lättsinne som ligger bakom när man försöker komma överens om en avveckling. Det var det jag sa, inte att pengarna var det stora. För det är klart att vi skall alla sträva efter att det skall fungera, att verksamheten skall gå framåt, men då måste ju bägge parter hjälpa till. Det går inte att kyrkoherden driver en linje som inte är förankrad hos kyrkorådet och personalen i övrigt. Det är vad det handlar om, ingenting annat. Att det finns ett och annat fall där man har trätt över gränsen och utifrån ideologiska synpunkter avvecklat en kyrkoherde är en helt annan sak. Men det kan också vara så, Dag Sandahl, att kyrkoherden driver en sådan teologisk linje som inte fungerar i det pastoratet. Skall man då dras 15–20 år med de konflikter det innebär istället för att lösa frågan? Pengarna är ett problem, men är inte det som är det styrande och avgörande. Det är därför vi lägger ut pengar för att lösa konflikten.

DAG SANDAHL (REPLIK):

Problemet, herr ordförande, är inte att jag missförstår i Svenska kyrkan. Problemet är att jag förstår. Jag har faktiskt ägnat mitt liv åt att vara präst i Svenska kyrkan. Kyrkoherde kan jag aldrig bli. Jag har dock några gånger varit inne på ett antal regementen och vänt klack. När jag kommer tillbaka från sådana övningar har jag alltid kunnat säga, det är märkligt att här i en syssla som jag inte lägger ner min själ i, där blir jag anständigt behandlad, mycket mer juste behandlad än i Svenska kyrkan. Detta är för mig ett problem.

YNGVE KALIN:

Ja, herr ordförande, det hette inför kyrka-stat-reformen att kyrkan skulle förbli densamma. En viktig del i kyrkans sätt att fungera har varit den så kallade dubbla ansvarslinjen, en självständighet för prästen att inför biskop och domkapitel ha ett ämbetsansvar självständigt. Arbetsgivare, ja, det var pastoraten, men det utövades ställföreträdande av stiftet och därmed hade prästen ett självständigt förhållande under ansvar gentemot sin församling i sin ämbetsutövning.

Jag menar att det hände någonting, den här balansen rubbades. När Staffan säger att det är gamla problem som lever kvar som nu effektivt har lösts så tror jag honom inte. Före år 2000 fanns det möjligheter för stiftet att gripa in där personkemin inte stämde, där människor måste förflyttas. Den möjligheten har inte stiftet längre. Nu sitter prästerna fast och ofta uppstår en situation där lösningen blir den sämsta. En lång konflikt som slutar med någon form av ”utköp”. Den här rollen som stiftet skulle spela den fungerar inte. Hur kan man skilja myt från verklighet? Vad är samarbetsproblem och vad är strukturella problem? Vi måste ta tag i det här ganska snart för missmodet på grund av otydlighet sprider sig bland prästerna. Präster som frimodigt vill arbeta, känner att de sitter fast. Nej, Staffan, hur kan det komma sig att präster som har anställts de senaste sju åren har fått avgångsvederlag? Det finns exempel på folk som inte har hunnit arbeta ens ett år innan de blev ”utköpta”. Vi måste titta på det här innan det växer oss över huvudet. Tack.

ÅKE BLOMQVIST:

Herr ordförande, ledamöter och biskopar! Älskar vi vår kyrka? Det tror jag att vi allihop säger ja till. Då tycker jag att vi skall vara rädda om den bild vi vill dela med oss till andra. Inte gräva ner oss i saker och ting som vi upplever personligt ledsamma. De får vi lösa på annat sätt. Vi måste hjälpas åt att vädja om att vi har samtal med varandra. Jag hade förmånen att få vara med i en sådan samtalsgrupp som Kyrkostyrelsen och Kyrkomötet initierade, där vi representerade olika kyrkoinriktningar. Vi lyssnade på varandra. Ja, medan vi lyssnade så hörde vi också vad vi sa. Det tycker jag är viktigt i den här frågan.

Kyrkomötet 2007

Sedan vill jag bara säga att det är inte bara kyrkoherdar som felar, utan det finns också bland oss förtroendevalda den biten. Jag tycker att vi tillsammans skall hjälpas åt och peka på de goda exemplen, för de är många fler och de kan smitta av sig.

Bifall till utskottets förslag.

STEFAN JONÄNG:

Ordförande och ledamöter! Jag vill bara skicka med en positiv möjlighet när det gäller arbetsmiljöansvaret. Om man har en organisation med flera församlingar inblandade och man har en skaplig ekonomi, då kan vi lösa sådana här frågor på ett bättre sätt. Jag talar utifrån en kort erfarenhet men har redan sett exempel på att man kan göra sådana lösningar. Det är liksom ett litet sidospår, men det kan vi skicka med till andra kommittéer att fundera på, att det inte är så dumt att ha en sådan organisation.

STEN ELMBERG:

Herr ordförande, ledamöter och biskopar! Först vill jag instämma i Yngve Kalins grattis till Paul Trossös motion. Jag delar den uppfattningen, men jag delar inte uppfattningen att utskottet har hanterat frågan kallsinnigt – och inte heller ursinnigt, faktiskt. Jag skrev själv en motion för fyra år sedan i frågan och det tarvar faktiskt att det här kommer i offentlighetens ljus, fast det kan göras på ett bra sätt här i Kyrkomötet.

Frågan med problem mellan kyrkoråd och kyrkoherde, eller kyrkoråd och präst, eller kyrkoherde och annan präst när det handlar om ”utköp”, har funnits tidigare också fast det inte har varit ”utköp”. Det inrättades en gång i tiden personliga tjänster, vilket inte heller var så bra. Då hade man också stämpeln på sig och omsorgen försvann – att den här människan är också människa och har en kunskap att ge. Jag tror att det är många, vi märkte det i utskottet, som har erfarenhet av att möta den här situationen, när människor ställs inför det sista ställningstagandet att bli ”utköpt”. Det är en lång och mycket smärtsam process, och det är precis som Dag Sandahl beskriver, vart tar människan vägen i detta.

Jag tror ändå att det är just den här subsidiaritetsprincipen som gäller, alltså det är den lokala nivån som har ansvaret, det vet vi, och vi vet att det brister både i kunskap och i omsorg när detta sker. Men jag har ändå förhoppningar att det i den här mörka tunneln finns ett antal ljus som är viktiga just nu. Jag vill inte överdriva den kommande kyrkoherdeutbildningen, men den är ett gott komplement till detta. Jag vet också att det finns ett antal stift, där man från kansliets och domkapitlets sida ändå engagerar sig i dessa frågor.

Vi har haft ett antal medarbetare i vårt stiftskansli som har blivit deltidsarbetande i vissa församlingar som har problem, för att just vara den personen som kan jämka samman och se att det finns en gemensam väg framåt. En av dem har vi nu exporterat som biskop till Växjö stift. Det var en kunskap, han fick vara ”församlingsdoktor”, som vi skämtsamt kallade honom för, men han löste upp knutarna och gjorde det bättre.

Kära vänner, jag tror att kunskap och ansvarstagande är viktiga både från dem som styr och för dem som leder verksamheten. Jag vädjar egentligen till oss själva att vi måste ta det ansvaret där vi befinner oss i den lokala församlingen och försöka hitta en framkomlig väg. Utskottet tror inte att det är någon framkomlig väg att vi kör upp det på högsta nivån här i kyrkan. Ansvaret ligger på lokala nivån, och vi kan från den regionala nivån stödja på många bra sätt.

Utskottet föreslår alltså avslag motion 2007:64. Tack.

Beslut i ärendet återfinns i Kyrkomötets protokoll, volym 1 sid. 59